

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL GALIMOS UŽSIENIEČIŲ DISKRIMINACIJOS GAUNANT LEIDIMĄ DIRBTI LIETUVOJE

2015-09-09 Nr. (15)SN-194)SP-144

Vilnius

Lygių galimybių kontrolierė A. Lobačevskytė 2015 m. rugpjūčio 3 d. gavo užsieniečio (Azerbaidžano Respublikos piliečio), atstovaujamo advokatų kontoros „Misiūnas ir partneriai“ advokato padėjėjos Julijos Misiūnienės (2015 m. sausio 2 d. atstovavimo sutartis Nr.2015/01-02), skundą, kuriame nurodoma, jog I. M. negali kreiptis dėl leidimo dirbti Lietuvoje ir gauti tokį leidimą todėl, kad jis šiuo metu gyvena ir dirba Lietuvoje.

Lygių galimybių kontrolierė 2015 m. rugpjūčio 5 d. raštu Nr. (15)SN-194)S-681 kreipėsi į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrą ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrę prašydama pateikti argumentuotus paaiškinimus dėl I. M. skunde išdėstytų motyvų.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė :

1. Vidaus reikalų viceministras Elvinas Jankevičius 2015 m. rugpjūčio 24 d. raštu Nr.1D-030(15) informavo lygių galimybių kontrolierę, jog Leidimo dirbti užsieniečiams išdavimo sąlygų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. kovo 27 d. įsakymu Nr.A1-133, 6 punktas nustato, kad užsienietis, ketinantis įgyvendinti teisę dirbti, dėl leidimo dirbti gavimo gali kreiptis būdamas Lietuvos Respublikoje, kai tai nustatyta Lietuvos Respublikos tarptautiniame susitarime dėl jaunimo mainų; užsienietis priimtas studijuoti pagal pirmosios pakopos studijų programą ar vientisųjų studijų programą ir turi leidimą laikinai gyventi, išduotą pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 40 straipsnio 1 dalies 6 punktą, išskyrus Įstatymo 58 straipsnio 2 punkte nurodytą atvejį; užsieniečio negalima grąžinti į užsienio valstybę ar išsiųsti iš Lietuvos Respublikos Įstatymo 130 straipsnio 1, 2, 4 dalyse nurodytais atvejais arba jo išsiuntimo iš Lietuvos

Respublikos vykdymas sustabdytas dėl Įstatymo 132 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių ir jis turi leidimą laikinai gyventi, išduotą pagal Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 8 punktą; užsienietis yra ar buvo prekybos žmonėmis arba nelegalaus darbo auka ir bendradarbiauja su ikiteisminio tyrimo įstaiga arba teismu kovojant su prekyba žmonėmis ar su nusikaltimais, susijusiais su prekyba žmonėmis arba nelegaliu darbu, ir turi leidimą laikinai gyventi, išduotą pagal Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 12 punktą.

Atsižvelgiant į tai, kad I. M. turi galiojantį leidimą laikinai gyventi, išduotą pagal Įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir 45 straipsnio 1 dalies 2 punktą, jis laikytinas atvykusiu į Lietuvos Respubliką, o pagrindų, kuriems esant pareiškėjas, būdamas Lietuvos Respublikoje, galėtų įsigyti leidimą dirbti, užsienietis neatitinka.

2. Socialinės apsaugos ir darbo viceministras 2015 m. rugpjūčio 20 d. raštu Nr. (13.4-51)SD-5301 informavo lygių galimybių kontrolierę, jog Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. A1-133 „Dėl leidimo dirbti užsieniečiams išdavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) nustatyta, kad užsienietis, kuris ketina dirbti ir Lietuvos Respublikoje pagal darbo sutartį, privalo įsigyti leidimą dirbti, išskyrus atvejus, nustatytus Įstatymo 58 straipsnyje, kai atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti. Vadovaujantis Įstatymo 58 straipsnio 4 punktu, užsienietis atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti, jeigu kreipiasi dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo ar pakeitimo pagal šio įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 5 punktą (jis užsiima ir ketina toliau užsiimti teisėta veikla Lietuvos Respublikoje pagal Įstatymo 45 straipsnio nuostatas).

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Pareiškėjui Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos išdavė leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, galiojantį iki 2016 m. birželio 26 d. Sprendimas išduotas teisėtos veiklos pagrindu. I. M. yra UAB „Lupa LT“ vienintelis akcininkas ir vadovas, dirba šioje įmonėje ir yra atleistas nuo pareigos įgyti leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje.

UAB „Adamanas“ pageidauja samdyti užsienietį I. M., todėl kreipėsi į Lietuvos darbo biržą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl leidimo dirbti išdavimo užsieniečiui I. M., ketindamas jį įdarbinti, tačiau gavo neigiamą atsakymą. Vadovaujantis Sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. kovo 19 d. įsakymu Nr.A1-139, 2 punkto nuostatomis, šis aprašas taikomas, o darbdavys su prašymu dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams gali kreiptis, kai užsienietis atvyksta iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, taip pat kitais Aprašo 2 punkte

nurodytais atvejais. Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, I. M. neatitinka Aprašo 2 punkte nurodytų taikymo pagrindų.

2. Skunde abejojama dėl leidimo dirbti užsieniečiams išdavimo sąlygų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. kovo 27 d. įsakymu Nr.A1-133 „Dėl leidimo dirbti užsieniečiams išdavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), nuostatų prieštaravimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymui ir Lietuvos Respublikos įstatymui „Dėl užsieniečių teisinės padėties“.

Lietuvos teisėje galioja įstatymo teisėtumo prezumpcija. Įstatymas ar kitas teisės aktas yra laikomas teisėtu ir privalo būti taikomas tol, kol konstatuojamas jo prieštaravimas Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Pareiga vykdyti įstatymų nuostatas yra bendra ir taikytina tiek privatiems asmenims, tiek valstybės valdžios institucijoms.¹

Pažymėtina, kad Aprašo nuostatos nėra pripažintos prieštaraujančiomis Konstitucijai ir įstatymams, todėl Lietuvos darbo birža privalo taikyti šio aprašo nuostatas ir jomis vadovautis. Be to, nuostata, jog leidimą dirbti užsienietis privalo įsigyti iki atvykimo į Lietuvą, yra numatyta ne tik Aprašo 4 punkte, bet ir Įstatymo 57 straipsnio 2 dalyje.

3. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2015 m. rugsėjo 3 d. įsigaliojo 2015 m. rugpjūčio 31 d. priimtas Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. kovo 19 d. įsakymo Nr.A1-139 „Dėl Sprendimo dėl užsieniečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo įsakymas Nr.A1-488 (toliau – Pakeistas aprašas), kuriame sudaryta galimybė kreiptis dėl įsidarbinimo užsieniečiams, kurie atvyko į Lietuvą kitu nei darbo tikslu ir kurie turi leidimą laikinai gyventi Lietuvoje.

Vadinasi, pareiškėjas, turėdamas leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, būdamas UAB „Lupa LT“ akcininku ir vadovu, vadovaujantis Pakeistu aprašu, turi teisę prašyti leidimo dirbti UAB „Adamas“. Mūsų žiniomis pagal šio teisės akto nuostatas pareiškėjas jau yra pateikęs prašymą ir, tikėtina, jo problemos išsispręs.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 straipsniu, 15 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 5 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a :

1. Nutraukti skundo tyrimą, kai lygias teises pažeidžiantis teisės aktas pakeičiamas.
2. Su skundo tyrimo pažyma supažindinti pareiškėją.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Lobačevskytė

¹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2003 m. birželio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A5-264/2003